

יחידת לימוד מס' 1: לחשוב כמו יזמים

שיעור 1: מה תרצו להיות כשתהיו גדולים?

יזמות היא מיומנות חיים קריטית, במיוחד עבור החיים במאה ה-21. כל אדם נתקל באתגרים בתחומים שונים בחייו. מיומנויות ותכונות יזמיות מאפשרות לזהות פתרונות ולפעול באופן יעיל להתמודדות עם אתגרים ולהתגברות על מכשולים.

בשיעור זה נכיר את המושג "יזמות" באמצעות סיפורם של שני יזמים. התלמידים יבינו את חשיבותן של יצירתיות וחדשנות – שני מרכיבים מרכזיים ביזמות. בנוסף, הם יעסקו בפתרון בעיות ויזהו את כישורי היזמות שלהם.

מטרות:

1. התלמידים יסבירו את המושג "יזמות".
2. התלמידים יצינו את התכונות המאפיינות יזמים.
3. התלמידים יזהו ויפרטו את כישורי היזמות שלהם ושל חבריהם לכיתה.
4. התלמידים יסבירו כיצד יצירתיות וחדשנות יכולות להוביל להישגים פורצי דרך.

משך זמן

90 דק'

גיל

כיתות ז'-י'

מושגים מרכזיים

יזמות, חדשנות, פתרון בעיות, מיומנויות יזמיות אישיות, רפלקציה

כישורי יזמות

חשיבה אבחנית, דמיון ויצירתיות, סקרנות, עבודת צוות, מיומנויות תקשורת

להכין מראש:

- להדפיס ברטיסיות לפעילות "מציאת פתרונות יצירתיים" (נספח א')
- להדפיס דפי עבודה קבוצתיים לפעילות "מציאת פתרונות יצירתיים" (נספח ב')
- להדפיס לוח בינגו (נספח ג')

לוח זמנים:

עזרים	זמן	פעילות	
מצגת, סרטון	15	הסיפור של עדי אלטשולר – יזמית ישראלית	
מצגת	10	הגדרת המושג "יזמות"	
מצגת	5	מדוע מיומנויות יזמיות הן חשובות?	
מצגת, סרטון	10	ללמוד מפוסברי – יצירתיות וחדשנות	
כרטיסיות, דף עבודה	25	מציאת פתרונות יצירתיים	
מצגת	5	מיומנויות יזמיות	
לוח בינגו	15	האם אתם יזמים בנשמתכם?	
מצגת	5	רפלקציה	

הסיפור של עדי אלטשולר – יזמית ישראלית (15 דקות)

יש להציג לתלמידים את הסרטון הבא, המתאר כיצד עדי אלטשולר ייסדה את תנועת הנוער "כנפיים של קרמבו". ניתן להתחיל את הסרטון מדקה 1:20.

https://www.youtube.com/watch?v=fFKRt96ZPyl&ab_channel=%D7%A0%D7%98%D7%9C%D7%99%D7%94%D7%95%D7%A8%D7%95%D7%91%D7%99%D7%A5

יש לשאול את התלמידים את השאלות הבאות בעקבות הצפייה בסרטון:
מה עשתה עדי -

1. לאחר שצפתה בפרסומת ל"אילן" בטלוויזיה?
2. כאשר רצתה להקים תנועת נוער?

תשובות:

1. עדי התקשרה אל "אילן" כדי ליצור קשר עם הילדה שהופיעה בפרסומת. בשיחת הטלפון הפנו אותה אל כפיר, ילד עם צרכים מיוחדים, ועדי הפכה לחונכת שלו וקיימה איתו פגישות מדי שבוע.
2. עדי יצרה קשר עם הרבה משפחות לילדים עם צרכים מיוחדים כדי לוודא שהצורך החברתי שהיא זיהתה הוא אכן בעיה אמיתית. לאחר מכן היא פנתה לעיריות, גייסה כספים, חיפשה ילדים לתנועת הנוער וכתבה מערכי פעילויות שיתאימו לתנועת הנוער החדשה.

הגדרת המושג "יזמות" (10 דקות)

עדי אלטשולר היא יזמית. כל פעולותיה, כפי שהן מתוארות בסרטון, הן חלק מהיזמות שלה.
לפי מילון קיימברידג', יזמות היא **מיומנות בהקמת עסקים חדשים, במיוחד כאשר הדבר כרוך בזיהוי הזדמנויות חדשות.**

בעבר, יזמות הייתה קשורה בעיקר לטכנולוגיה ולרווחים כלכליים. הנה דוגמה לשני יזמים מוכרים המדגימים גישה כזו ליזמות:

- סטיב ג'ובס, שהקים את חברת "אפל" במוסך של הוריו;
- סטיבן קאופר שהקים את חברת "TripAdvisor", שיצרה אפליקציה לשיתוף המלצות לטיולים.

אך בשנים האחרונות ההגדרה של יזמות התרחבה, והיא כוללת מטרות ורווחים מסוגים שונים. בעוד שבעבר הדגש היה בעיקר על רווח כלכלי, כיום ישנם יעדים נוספים ליזמים, למשל: יצירת שינוי חברתי. דוגמה בולטת ליזמים שמעדיפים השפעה חברתית על פני רווח כספי היא קבוצת הרופאים שהקימו את הארגון ההומניטרי "רופאים ללא גבולות", המספק סיוע רפואי והומניטרי ברחבי העולם לאנשים במצוקה.

מדוע מיומנויות יזמיות הן חשובות? (5 דקות)

חלקו את התלמידים לזוגות ובקשו מהם לנסח תשובה לשאלה: מדוע מיומנויות יזמיות חשובות לכולם, גם למי שלא מתכנן להיות יזם?

בקשו מהתלמידים לשתף את הכיתה בתשובותיהם.

תשובות אפשריות:

- שיפור אפשרויות התעסוקה בעתיד
- תרומה למדינה ולקהילה
- התמודדות טובה עם החיים הדינמיים במאה ה-21 אשר דורשים יכולת הסתגלות מתמדת

עד עתה ראינו דוגמאות ליזמות בתחומים שונים ועבור קהלי יעד שונים: עדי אלטשולר היא יזמית שהחליטה לפעול כדי לשפר את חייהם של ילדים בעלי צרכים מיוחדים; ואילו סטיב ג'ובס וסטיבן קאופר הם יזמים בתחום הטכנולוגי. באופן כללי, יזמים יכולים לפעול בכל שדה ותחום, והם יכולים לפעול למען האחר או למען עצמם.

שקף 8

ללמוד מפוסברי – יצירתיות וחדשנות (10 דקות)

הציגו לתלמידים את הסרטון הבא, אשר מתאר את המהפכה שהוביל ספורטאי ויזם בשם דיק פוסברי (Dick Fosbury) בענף הקפיצה לגובה:

<https://www.youtube.com/watch?v=RaGUW1d0w8g>

(ניתן לכוון את הכתוביות בסרטון לעברית)

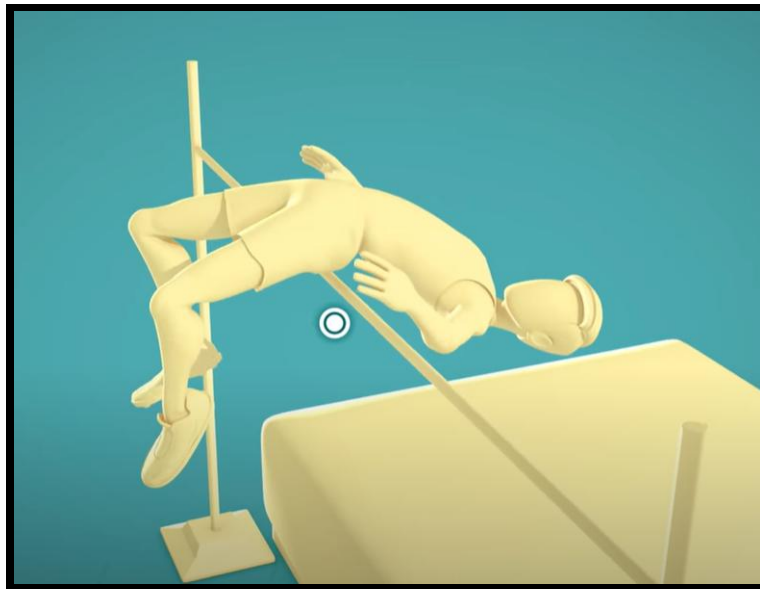
הציגו בפני התלמידים את הנושאים הבאים אותם ניתן ללמוד מהסרטון:

- **יצירתיות בפתרון בעיות:** הנכונות של פוסברי לחשוב אחרת הובילה לפיתוח טכניקה מהפכנית שאחרים אימצו במהרה. הדגישו בפני התלמידים את החשיבות של יצירתיות בהתמודדות עם אתגרים וביכולת לבלוט בכל תחום.
- **חדשנות:** הסיפור של פוסברי מדגים כיצד חדשנות יכולה להוביל להצלחה הן בעולם הספורט והן בעולם היזמות, ומדוע חשיבה מחוץ לקופסה היא מיומנות חשובה.
- **ידע מדעי:** שאלו את התלמידים, האם לדעתם ידע מדעי סייע במקרה של פוסברי בפיתוח הטכניקה החדשה. אם כן, באיזה אופן? האם תמיד נדרש ידע מדעי כדי לפתח המצאות חדשות?

תשובות:

לא תמיד נחוץ ידע מדעי כדי לפתח המצאות חדשות. יש מקרים שבהם **המצאה חדשה מתבססת על תצפית, התנסות, יצירתיות או פתרון בעיה יומיומית** – גם בלי ידע מדעי מעמיק.

מצד שני, ידע מדעי בהחלט יכול להאיץ פיתוח המצאות, במיוחד בתחומים מורכבים כמו הנדסה, רפואה, טכנולוגיה. במקרה זה, דיק פוסברי לא היה מדען – אלא מצא פתרון בדרך של ניסוי וטעייה. עקרונות פיזיקליים כמו מרכז כובד ומשיכה הסבירו בדיעבד למה הפתרון שלו עבד כל כך טוב.

הסיפור של פוסברי מוכיח שגם ספורטאי יכול להיות יזם. למען האמת, כל אחד ואחת יכולים להיות יזמים. גם אנחנו! כפי שנראה בפעילות הבאה.

פעילות קבוצתית: מציאת פתרונות יצירתיים (25 דקות)

מטרת הפעילות: לעודד את התלמידים לפתור בעיות בצורה יצירתית על-ידי פיתוח פתרונות חדשניים לאתגרים מהעולם האמיתי, בהשראת דוגמאות לחשיבה יזמית. בפעילות זו, התלמידים יעבדו בקבוצות. כל קבוצה תקבל תיאור בעיה הקשורה לספורט או ללימודים, והתלמידים יתבקשו למצוא לה פתרון יצירתי. הזכירו להם כי לעיתים, חדשנות פירושה להסתכל על בעיה מזווית חדשה.

1. עבודה בקבוצות:

- חלוקה לקבוצות: חלקו את הכיתה ל-6 קבוצות.
- תיאור הבעיה: חלקו לכל קבוצה כרטיס ובו תיאור בעיה הקשורה לספורט או ללימודים (נספח א').
- דף עבודה: חלקו לכל קבוצה את דפי העבודה (נספח ב') ובקשו מהתלמידים לעקוב אחר ההנחיות.

2. שיתוף:

- כל קבוצה תציג את רעיונותיה בפני הכיתה.

מיומנויות יזמיות (5 דקות)

תחום היזמות כולל מגוון רחב של מיומנויות, אך לא כולן הכרחיות לכל יזם. ניתן להיות יזם מצליח גם עם חלק ממיומנויות אלה בלבד. עברו עם התלמידים על רשימת המיומנויות הבאה, וודאו שהם מבינים את משמעותן לפני המעבר לפעילות הבאה:

- עבודת צוות:** יכולת לעבוד בשיתוף פעולה בתוך קבוצה, להסתגל למצבים שונים (להוביל או להקשיב לאחרים) ולפתור מחלוקות באמצעות תקשורת פתוחה.
- למידה מהירה:** יכולת ורצון לרכוש ידע ומיומנויות חדשות ממקורות מגוונים: מורים, חברים, ספרים, כלים דיגיטליים ועוד.
- חוסן:** התמודדות עם כישלונות והבנה שהם חלק מתהליך הלמידה. ראיית טעויות כהזדמנויות לשיפור ולא כסיבה להרים ידיים ולוותר.
- אמפתיה:** רגישות לצרכים ולרגשות של אחרים. יכולת לזהות כשמישהו מרגיש מתוסכל או מודר ולתמוך בו.
- יצירתיות:** פיתוח חשיבה מחוץ לקופסה, אימוץ זוויות חדשות להתבוננות על בעיה וקריאת תיגר על הנחות יסוד כדי למצוא פתרונות חדשניים לבעיות.

- **אומץ:** היכולת לקחת סיכונים מחושבים ולצאת מאזור הנוחות.
- **סקרנות:** רצון מתמיד ללמוד, לחקור ולגלות תחומי עניין חדשים.
- **תשוקה:** התלהבות ומוטיבציה לחקור נושא מסוים באופן עקבי ומתמשך.

האם אתם יזמים בנשמתכם? (15 דקות)

1. הדפיסו את לוח הבינגו שבנספח ג', וחלקו אחד לכל תלמיד.
2. הנחו את התלמידים להסתובב בחופשיות ברחבי הכיתה, כשהם מחזיקים בידם את לוח הבינגו ועפרון או עט.
3. בכל פעם שהמורה מוחא כף, על התלמידים להתחלק לזוגות עם מי שקרוב אליהם. כל תלמיד יסמן בלוח הבינגו של בן זוגו את המיומנות היזמית שהוא מזהה בו. מיד לאחר מכן ימשיכו התלמידים להסתובב בכיתה.
4. יש לקיים לפחות 7 סבבים (כלומר 7 מחיאות כף), כך שכל תלמיד יקבל משוב על לפחות 7 מיומנויות יזמיות מחבריו לכיתה.

רפלקציה (5 דקות)

בקשו מהתלמידים לענות בכתב על שתי השאלות הבאות:

1. מבין המיומנויות שאחרים סימנו בלוח שלי, אילו ידעתי שיש לי?
2. מבין המיומנויות שאחרים סימנו בלוח שלי, אילו הפתיעו אותי?

על התלמידים להגיש למורה את תשובותיהם.

נספח א': פעילות "מציאת פתרונות יצירתיים" – כרטיסיות ובהן תיאור בעיות

יש לתת לכל קבוצה כרטיסיה עם בעיה שונה.

שיפור עבודת צוות

קבוצת הכדורגל של בית הספר מפסידה משחקים בשל חוסר שיתוף פעולה בין השחקנים. כיצד ניתן לעודד תקשורת ושיתוף פעולה טובים יותר בין השחקנים?

יצירת משחק ספורט חדש

בית הספר מעוניין להטמיע משחק ספורט חדש אשר משלב אלמנטים מכדורסל ומכדורעף. כיצד הייתם מתכננים את הכללים ואת חוקי המשחק החדש?

התמודדות עם מחסור בשטח לאימוני ספורט

אולם הספורט בבית הספר עמוס לעיתים קרובות, מה שמקשה על קיום אימונים. כיצד ניתן להשתמש באופן יצירתי במרחב הקיים או לתכנן לוח זמנים כך שכל התלמידים יקבלו זמן משחק מספק?

הפיכת שיעורי הבית למהנים יותר

שיעורי הבית משעממים וקשים עבור תלמידים רבים. כיצד ניתן להפוך אותם למעניינים ולמהנים יותר עבור תלמידי הכיתה?

שיפור ההשתתפות בשיעור

ישנם תלמידים אשר מתביישים להשתתף בשיעור. איך ניתן לעודד תלמידים אלה להביע את דעתם ולשתף ברעיונותיהם?

ארגון יום שיא

בית הספר מעוניין לארגן יום שיא בנושא מדע, אך תלמידים רבים אינם מתעניינים בכך. כיצד ניתן להפוך את יום השיא למעניין עבור כולם?

נספח ב': פעילות "מציאת פתרונות יצירתיים" – דף עבודה קבוצתי

קבוצה: _____

שמות חברי הקבוצה: _____

כותרת הבעיה: _____

1. תיאור הבעיה

מהי הבעיה שהקבוצה שלכם התבקשה לפתור?

מדוע לדעתכם חשוב לפתור בעיה זו?

2. סיעור המוחות למציאת פתרונות

רשמו כמה שיותר פתרונות יצירתיים לבעיה. היו פתוחים לכל מיני רעיונות, אפילו לבלתי שגרתיים!

רעיון 1: _____

רעיון 2: _____

רעיון 3: _____

רעיון 4: _____

רעיון 5: _____

איזה פתרון מבין אלה שכתבתם הוא היעיל ביותר? מדוע?

3. פיתוח הפתרון

תארו בפירוט את הרעיון הנבחר: איך הוא יעבוד?

לאילו משאבים או חומרים תזדקקו כדי לממש רעיון זה?

אילו גורמים נוספים צריכים להיות מעורבים במימוש הפתרון? (לדוגמה: מורים, תלמידים, חברי קהילה וכו')

4. תכנית המימוש

תארו את שלבי מימוש הרעיון:

שלב א: _____

שלב ב: _____

שלב ג: _____

שלב ד: _____

שלב ה: _____

כיצד תוכלו למדוד אם הרעיון שלכם הצליח לתת מענה לבעיה?

נספח ג': פעילות "האם אתם יזמים בנשמתכם?" – לוח בינגו

 עבודת צוות אני עובד בשיתוף פעולה עם אחרים	 אמפתיה אני מזהה ומבין את הצרכים של האחר	 אומץ אני מוכן לקחת סיכונים
 למידה מהירה אני מסוגל ללמוד דברים חדשים בזמן קצר	בינגו יזמות	 סקרנות יש לי רצון עז ללמוד
 חוסן גם אם משהו לא עובד כפי שתכננתי, אני לא מוותר ומנסה שוב	 יצירתיות אני נהנה להתבונן על בעיה מזוויות שונות	 תשוקה לא יכול להפסיק לחשוב ולדבר על מה שמעניין אותי